

Ngô i Hoa, đ ng âm t và đ u óc đ đoan

Tác Giả: Quách Xuân S n

Thứ Năm, 21 Tháng 1 Năm 2010 14:58

Sinh tr ng trong m t gia đình ng i Hoa nên ít nhi u tôi quen thu c v i nh ng cách s d ng ngôn ng giao t

trong m i t ng l p t bình dân cho đ n các thành ph n trí th c trong c ng đ ng ng i Hoa. Có l nói đ n mê tín đ đoan thì ch ng t c nào cũng có nh ng ph i nói nh ng mùi "đ đoan" nh t ph i k đ n dân t c Trung Hoa.

Đ u năm, ng i nào đ n m ng tu i mà mang tên "Phát" hay tên "Tài" thì h r t m ng vì "Phát Tài" là đ u t t c đ u mong mu n và các b n nào có tên không đ c đ c hay thì m n n nhà dùm đ kh i b mang ti ng oan ho c v tháp tùng nh ng ng i khác cho ch c ăn. Nh v y lúc còn đi h c trung h c, b n tôi th ng v 2 ch "Th n Tài" trên các t gi y đ đi g c a t ng nhà vào giao th a và m ng m t T t đ ki m ti n lì xì. Do cái tên, tôi bi t có m t ng i t nhiên làm giàu m t cách b t ng .

Chuyện này xảy ra ở Việt Nam trước năm 1975. S là một anh tên "Tài" sau một thời gian dài thất nghiệp phải đi học lái xe. Ra trường do một cố duyên có một ông chủ hãng xuất nhập khẩu công nhân tài xế (Ông tài xế cũ qua đời) nên mời anh. Từ đó ông khoanh sau năm 68 (Tháng Mậu Thân), từ khi mời anh, ông chủ ăn nên làm ra tiền vô hạn nên anh này được tăng lương vùn vụt, tiền thưởng hàng năm rất hậu hĩ mà chính anh cũng có phần thóc gạo cho đến một hôm nhân lúc trà dư tửu hậu ông chủ mời nói :

"Nó phải không nghe với ni hợp lý m"

Anh tài xế hỏi lại một cách rõ ràng:

"Đó thưa ông chủ, hợp là sao ?"

Ông ta mời vị vai anh mà nói:

"Nghe tên Phát, nó tên Tài. Hai người hợp lý là Phát Tài, Phát Tài dài dài... tốt lắm...Hi hi hi."

À thì ra là vậy, anh tài xế vỡ lẽ... Theo tôi biết sau này anh được cất nhắc đi đãi ngộ anh em ruột thịt với ông chủ. Bởi vậy tôi thường nghe má tôi hay nói lúc tôi còn nhỏ :

"Không sợ sinh nhầm số xấu mà chỉ sợ mang tên xấu."

Câu này cũng có phần đúng như trường hợp hợp trên tuy nhiên có gia đình đôi khi sinh con khó nuôi thì lại thường đặt con tên xấu để khỏi bị "bắt" đi như mời người mê tín thường nghĩ. Do đó có những tên thường Cu, cái Hăm, thường Chuột, thường Tèo (Người Việt), thường Heo (Tà Kía), thường Cột Heo (Tà Sái), thường Cẩu (Chó) (Người Hoa)... Dù vậy người Tàu không bao giờ đặt tên con có chữ liên hệ đến chữ "Cu" vì chữ c hữ nghĩa tên đó nghe không được thanh, mang đầy dục tính chẳng?

Thông thường những tên xấu ít khi xuất hiện trên giấy khai sinh hay căn cước chỉ là tên gọi ở nhà tuy nhiên theo tôi biết có một vài gia đình người Việt đã đặt tên con xấu ngay trên giấy khai sinh luôn. Có gia đình 6 người con đều mang tên để gia vận (Chức ông này xuất thân từ bộ phận):Tiêu, Hành, Tài, Tấn, Ngò, Gừng. Riêng người Hoa thì tên trên giấy thường ít khi xấu. Những tên "Tô Hà," nghe không được hay lắm nhưng cũng có nghĩa "Con nít mới đẻ ra" như Tăng Tô Hà, Trần Tô Hà, Lê ng Tô Hà..v.v..

Nói vậy, người Hoa thích nhất là các số 2, 3, 6, 8 và 9. Theo tôi sẽ dễ hiểu thích vì cách phát âm nhiều hơn, đa phần vì động âm những nghĩa khác nhau số 2 được là "Nh." Tiếng Quảng gọi là "Dì" động âm với chữ "D" và chữ "D" nên có nghĩa tốt là mời số D dàng, tiền bạc D thà. Số 3 được là "Tam" (Hán - Việt) Xám (tiếng Quảng) âm trái với chữ "Xám" nghĩa là "Sanh" như sanh sôi nảy nở cũng tốt. Số 6, tiếng Hán Việt và tiếng Quảng cũng gọi là "Lục," động âm với chữ "Lục" có nghĩa như "Phục lục" trái ban. Số 8 gọi là "Bát" (Hán - Việt), tiếng Quảng là "Pát" âm trái với chữ "Phát" có nghĩa là "Phát" - phát tài, phát lộc... Riêng số 9, tiếng Hán - Việt là "Cửu," người Quảng gọi là "Cửu" có nghĩa là lâu dài: Trường, trường, cửu, cửu... Đôi khi trong

s mua bán hàng ngày khi tính ti n, ng i bán th y s ti n là \$79.99 thì nói v i ng i mua:

"Thôi, bà tr ch n 80 vì đó là con s t t."

Nh ng ng i mua thì k kẻo:

"Bà b t i còn 69.99 vì cũng là s t t, có l c lâu dài (L c c u c u)."

Trung Qu c, H ng Kông, Singapore hay nh ng n i có đông đ o ng i Hoa các b ng s xe có các s 888 hay 999 đ t nh t m t i vì ý nghĩa may m n c a nó. Tuy nhiên ch "Bát" không có nghĩa là lúc nào cũng t t vì đ i v i nh ng ng i hay soi mói nói chuy n ng i khác, chúng ta g i nôm na là "ng i nhi u chuy n" thì ng i Hoa g i là "Bát Ông, Bát Bà." Sau này ng i Vi t có l theo ng i Hoa cũng dùng ch "Tám" đ ám ch nh ng hành đ ng nh v y. Thí d :

"Ôi cái bà này (Ông này) tám quá (Tò mò chuy n ng i khác)."

Ng i vi t không hi u t i sao ng i Hoa l i lo i tr tr ng h p này khi nh c đ n cái t t c a s 8.

Có m t anh b n h i tôi ch "Thèo lèo" trong món m t "thèo lèo, c t chu t" cúng ông Táo có ph i là do t ti ng "Trà li u" có nghĩa là v t li u dùng đ ăn khi u ng trà c a ng i Hoa không? M c dù tôi không rõ xu t x c a ti ng này; nh ng n u đ c "Trà li u" theo ti ng Ti u ("Té li u") thì tôi th y cũng h i gi ng (Thèo lèo) bi t đâu "Thèo lèo" có ngu n g c t ti ng Tri u Châu không ch ng?

Bàn v đ u óc đ đoan c a ng i Hoa, chúng ta không th không k đ n khoa Phong Th y. Nh ng cu c đ t " S n h ng Th y" đ c xem là nh ng cu c đ t phát ngay c ông Quách Đàm, ng i đã b ti n ra xây Ch l n M i khi gia tài b s p đ vì vi c b o lãnh các nhà buôn m n ti n ngân hàng sai l i không tr ti n làm ông ch t theo. Ông không trách h mà ch c m thù nhà n c cho l p con kinh tr c nhà làm h phong th y (?) Ông Quách Đàm tin vào l i th y đ a lý năm x a cho r ng ch ông l đ u con r ng, khúc đuôi b i n c và nh đ ng cho l p kinh t c là l p m ch r ng s gây nguy c cho s nghi p. Ph l u ch ông buôn bán làm nên gia s n k t sù, giá m n r t m c m, ông đòi mua, ch nhà không bán, ông v n ti p t c m n m c dù ông đ s c mua đ c m t n i khác l n h n và t t h n cho vi c kinh doanh.

Bàn chuy n thiên h h i nhi u, tôi cũng xin đ c phép nói tí tí v gia đình mình. Bà x tôi cũng không tránh kh i đ đoan. C m i l n b th t nghi p, tôi r t l nh c đ u. Không ph i ch lo v n đ tìm vi c không, tôi còn ph i đ i phó v i s tin t ng m t cách vô lý c a b . Khi thì ph i đ i ch cái gi ng ng, lúc thì ph i kê l i cái t, cái bàn cho đúng h ng phong th y nh ng cái lo nh t c a tôi là vi c bà đòi m n ti n s a l i nhà cho sáng s a, đ p đ, đ ăn nên làm ra. Tr i đ t i! Th t nghi p m t ngu n thu nh p mà còn m n ti n ngân hàng thì l y đâu mà tr n đây... Tôi d m l, c "l ng l con cá vàng" ri t sau này th t nghi p nhi u l n n a nh t là n n

kinh t suy thoái nh hi n nay, bà cũng im l ng luôn vì tình tr ng chung c a m i ng i x này. Vì i tôi, tôi ch tin vào nh ng gì th c t còn chuy n đ t đá c cây, sông n c ch là chuyên trên bàn nh u, lúc trà đ t u h u mà thôi ch làm sao mà đúng đ c b i m i có câu ca dao:

"Hòn đ t mà bi t nói năng. Thì th y đ a lý hàm răng ch ng còn."

N u mà đúng h t thì m y th y này ch ng hóa ra là tri u phú, t phú hay ông này, bà n h t r i sao, đầu đ n phiên mình.

Vi c t ng quà cho bè b n, ng i Hoa cũng r t c n th n ngay c vi c tặng đ ng h . N u t ng đ ng h đeo tay thì có nghĩa t t còn t ng đ ng h treo t ng l i mang ý nghĩa x u do ch "T ng chung" (T ng đ ng h treo t ng).Ch này cũng có nghĩa khác là "Đ a đám ma" thành ra đ gây s hi u l m t ng i nh n (Ng i vi t cũng đã t ng m t l n m c ph i l i l m này cũng may là ng i nh n là ch thân thi t trong gia đình).

Trong các ngày l T t, m i thành viên trong nhà đ u tuy t đ i kiêng c dùng câu, ch có nghĩa x u nh t là la r y, tranh cãi th m chí n u con l làm b chén thì ba má ch nói:

"L c đ a khai hoa, phú quý vinh hoa" (Xu ng đ t n hoa, phú quý vinh hoa - mang nghĩa hay t t).

Khi vi ng thăm bè b n trong ngày T t, món trái cây mà ng i Hoa thích mang đi là quít vì quít ti ng Tàu g i là "Cách" (Ti ng Hán - Vi t: K i t) ý nói mang s K l T t ng đ n nhà.

Tóm l i trong cách dùng l i l khi giao t hay làm vi c gì ng i Hoa th ng chú ý đ n nh ng ý nghĩa c a các ch đ ng âm đôi khi cũng vì đ u óc đ đoan do đó n u chúng ta bi t thì càng hay. Khuôn kh bài vi t r t h n h p có nhi u thi u sót và mang cái nhìn thô thi n c a ng i vi t, mong r ng s đ c b túc thêm t các b c tr ng th ng cùng bè b n xa g n đ n i dung có tính chính xác, tri t đ h n.